

HDA-1601100301030501 Seat No. _____

Second Year B. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

November / December – 2017

Sanskrit

(नाट्य – कालिदास कृत विक्रमोर्वशीयम्)

(Elective-II) (New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनाभांथी कोर्षपश बे श्लोकोनुं भाषांतर करो : ८
- 1 (A) Translate any **two** of the following verses : 8
- (१) वेदान्तेषु यमाहुरेकपुरुषं व्याप्यस्थितं रोदसी
यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षरः ।
अन्तर्यश्च मुमुक्षुभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते
स स्थाणुः स्थिरभक्तियोग सुलभो निःश्रेयसायास्तुवः ॥
- (२) उत्किर्णा इव वासयष्टिषु निशानिद्रालसाबर्हिणो
धूपैर्जालविनिः सृतैर्चलभयः संदिग्धपारावताः ।
आचारप्रयतः सपुष्यबलिषु स्थानेषु चार्चिष्मतीः
संध्यामङ्गलदीपिका विभजते शुद्धान्तवृद्धाजनः ॥
- (३) तरङ्गभ्रूभङ्गा क्षुभितविहगश्रेणिरशना
विकर्षन्तीं फेनं वसनमिव संरम्भशिथिलम् ।
यथाऽऽविद्धं याति स्खलितमभिसंधाय बहुशो
नदीभावेनेयं ध्रुवमसहना सा परिणता ॥
- (४) बाष्पायते निपतिता मम दृष्टिरस्मि-
न्वात्सल्यबन्धि हृदयं मनसः प्रसादः ।
संजातवेपथुभिरुज्झितधैर्यवृत्ति-
रिच्छामि चैनमदयं परिरब्धुमङ्गैः ॥
- (ब) पूर्वापर संदर्भ आपी नीचेनाभांथी कोर्षपश बे सभज्ञवो : ६
- (B) Explain with reference to the context any **two** of
the following : 6
- (१) नास्त्यगतिर्मनोरथान् ।
(२) राजा कालस्यकारणम् ।
(३) को देवता रहस्यानि तर्कयिष्यति ।
(४) न खलु वयसा जात्यैवायं स्वकार्यसहो भरः ।

- ૨ કાલિદાસના જીવન અને કવન પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write a critical note in detail on the life and work of Kalidasa. 14

અથવા / OR

- ૨ વિક્રમોર્વશીયમ્નાં આધારે કાલિદાસની નાટ્યકલાનાં વિવિધ પાસાઓ ચર્ચો. ૧૪
- 2 Discuss the salient features of Kalidas's work in the context of વિક્રમોર્વશીયમ્. 14

- ૩ વિક્રમોર્વશીયમ્નાં મૂળ સ્ત્રોતને દર્શાવી તેમાં થયેલા વસ્તુપરિવર્તનની નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write a note on the source of વિક્રમોર્વશીયમ્ and the changes the dramatist made in the content. 14

અથવા / OR

- ૩ વિક્રમોર્વશીયમ્માં પ્રસ્તુત તત્કાલીન સામાજિક સ્થિતિનો ચિતાર આપો. ૧૪
- 3 Describe the presentation of the social conditions in the time of વિક્રમોર્વશીયમ્. 14

- ૪ ઉર્વશીનું પાત્રાલેખન કરી અનપ્સરેવ પ્રતિભાસિ મે ત્વમ્ એ ઉક્તિ કેટલે અંશે તેને યોગ્ય છે તેની ચર્ચા કરો. ૧૪
- 4 Give the character sketch of ઉર્વશી and discuss how far the statement અનપ્સરેવ પ્રતિભાસિ મે ત્વમ્ applies of her. 14

અથવા / OR

- ૪ વિક્રમોર્વશીયમ્નાં ચતુર્થ અંકનું રસદર્શન કરો. ૧૪
- 4 Critically appreciate ચતુર્થઅંક: of the વિક્રમોર્વશીયમ્. 14

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any two of the following : 14

(૧) વિક્રમોર્વશીયમ્ – શીર્ષક: ।

(૨) ઔશીનરીનું પાત્ર

(2) The character of ઔશીનરી

(૩) વિક્રમોર્વશીયમ્નો મુખ્યરસ

(3) The dominant રસ: of વિક્રમોર્વશીયમ્

(૪) વિક્રમોર્વશીયમ્ને આધારે કાલિદાસની પ્રકૃતિ

(4) The nature of Kalidasa – according to વિક્રમોર્વશીયમ્.